

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Dispositio necessaria, parag. 2.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

dolore; remota sunt peccata commissa; Extrema autem Unctionis materia sunt reliquiae peccatorum. In Matrimonio denique debet adesse consensus Conjugum, quo se invicem tradunt, & acceptant, qui actus in praedictis infantibus, & perpetuis amencibus esse non possunt.

Compotes Rationis.

3. Ajo 2. Adulti, quibus integrum est posse liberè consentire, invalidè suscipiunt Sacramenta, nisi consentiant multo igitur minus si dissentiant. Ratio est, quia sic instituit Christus Dominus, ut scilicet non conferretur tanta gratia Sacramentorum, nisi volenti, quando adultus est, & velle potest.

4. Idem dic de iis, qui usum rationis habuerunt, quem deinde per amenciam amiserunt: nam, si dum erant sanæ mentis Sacramentum nullo modo petierunt, invalidè illis conferuntur. Legatur S. Th. a aliisque.

5. Nota illud (liberè) debet enim esse consensus humanus: qualis certè non esset, quando quis per vim cogereretur, quia tunc esset is simpliciter, ut supponimus, involuntarius. Esset autem validum Sacramentum, quando per metum gravem quis Sacramentum susciperet, quia metus non tollit voluntarium simpliciter, ut alibi b explicuimus, sed excipere debes matrimonium, quia hoc ex metu gravi ininitum, invalidum est, ut ibidem docuimus, c & dicemus cum de matrimonio. d. Ordo autem ex metu gravi ininitus, validus est, characteremque imprimi: non tamen sic ordinatus, nisi postea ratificet, ad continentiam servandam obligatur, quia quoad hanc debet intercedere voluntarium simpliciter, ut ibidem explicatum est universaliter, & dicemus cum de Ordine.

6. Nota præterea illud (nisi consentiant) ad quod satis est voluntas habitualis. Imo in cæteris Sacramentis (præter Pœnitentiam, quæ requirit pro materia proxima actus pœnitentis) sufficit voluntas interpretativa. Explico clarius. Habitualis voluntas est illa, quæ cum semel fuerit, adhuc revocata non est. Fac v. g. te voluisse baptizari, & hac voluntate non retractata, in phrenesim te abiisse, dico, tunc adesse consentum tuum habitualem, & validè te baptizari.

Tamburinus de Sacramentis.

7. Interpretativa voluntas est illa, quæ imbibitur, vel involvitur in alia voluntate. Fac v. g. Cathecumenum voluisse servare omnia Christi Domini præcepta, & iten suscipere omnia remedia suæ salutis, atque hac voluntate non retractata, in similem phrenesim incidisse: dico, baptizari posse, etiam licitè, quia in illa voluntate adfuit interpretativè voluntas, seu consensus ad Baptismum: & illa necessitas periculi mortis licitam facit ejusdem Baptismi collationem.

8. Ex quibus vides Ministro, ut conferrat Sacramentum, non satis esse voluntatem habitualem, vel interpretativam, requiritur enim, vel actualis, vel virtualis, quemadmodum supra e explicatum est. Ut e *Supra in* autem Sacramentum (præter pœnitentiam) c. 2. §. 1. validè quis suscipiat, satis esse voluntatem n. 2. dictam habitualem, vel interpretativam, ut jam hic explicuimus.

9. Hinc etiam intelligis rationem praxis quotidiana Fidei: Nam, quamvis infirmis, quibus sive delirium, sive ob defectuos sensus mens deficit, non possit conferri Sacramentum pœnitentiæ: (hoc enim ut modo dixi num. 16. exceptum est) & solum ex sententia nonnullorum possit in iis casibus, quos alibi f plenè declaravi, f *In Opus-* tamen in omnium sententia potest, & solet *cu. de con-* conferri Extrema-Unctio, immo, & Eucha- *fess. l. 2. c.* ristia, si non sit periculum vomitus, vel si *10. §. 1. &* milis irreverentiæ, & clarè non constet, *nu. 7.* eos esse in statu peccati mortalis. Ratio autem est jam indicata, quia hi in professione vitæ Christianæ habent interpretativè consensum sufficientem ad illa Sacramenta suscipienda, etiam si de aliquo illorum, ut facile esse posset de Sacramento Extrema- Unctionis, nihil audierint. g

g *Lege quæ dixi in Opuscul. de commu. c. 5. c. 9.*

§. II.

Dispositio necessaria suscipientis Sacramenta.

1. VEl iis, qui primis labiis Theologicam doctrinam attigerunt, notum est, ad suscipiendam Pœnitentiam, & Baptismum præter voluntatem illa suscipiendi, sufficere, hominem esse saltem attritum, si actuali culpa gravatur, at ad alia Sacramenta suscipienda,

sipienda; oportere illa suscipientem debere esse in statu gratiæ, quæ obtinetur, vel per contritionem, vel per attritionem cum dicto Sacramento Pœnitentiæ.

2. Quod si adultus nullum mortale commisisset, ne attritione quidem indigeret, ad suscipiendum Baptismum, licet haberet peccatum originale, sed solum opus ei esset actus Fidei, & Spei, seu Charitatis; siquidem attritio, & contritio solum versantur circa proprium personale peccatum, non alienum, quamvis alteri imputatum, ut est peccatum originale. *a* Superfunt autem difficultates tres.

a Coninck. qu. 62. ar. 1. de Sacram. dub. 2. concl. 2. nu. 27.

De Attritio, accedente cum mortali, sed bona fide, ad Sacramentum.

3. Prima difficultas. An si quis accedat ad Sacramenta, bona fide putans, se omni peccato carere, cum tamen sit à culpa mortali maculatus; vel putans se esse contritum, eum tamen contritus non sit, sed solum attritus; an, inquam, gratiam, & remissionem peccatorum, ex vi Sacramenti obtineat?

4. Respondeo, obtinere, quia is jam per attritionem avertitur à malo commisso, quamvis bona fide non cognito, & consequenter non ponit obicem gratiæ; & ex alia parte Sacramentum ritè suscipit. Decens enim fuit, ut Christus Dominus id concederet Sacramentis, quando bona fide, & sine obice à fidelibus suscipiuntur. Lege Castrop. *b* dicentem hanc esse Doctorem communem sententiam. Sed certè, universaliter non est, nisi probabilis, ut ego breviter significavi *c* in opusc. meth. comm. adducens G. Hutt. & Vasq. eam negantes. Dico (universaliter) nam per pœnitentiam, quando adest Attritio, acquiritur gratia, & de Extrema-Untione dicam, cum de illa.

b Castrop. T. 4. ar. 18. *d*. unio. p. 13. nu. 6. *istans* Nava. Suar. Coninck. *e* alios. *c* In Opusc. meth. com. c. p. 8. p.

5. Quid, si prædictus, ne attritionis quidem formalis actum eliceret? Id autem non quæro de Sacramento Pœnitentiæ, scimus non omnes, saltem attritionem, utpote partem hujus Sacramenti, pro ipso necessariam omnino esse, sed de aliis Sacramentis.

d Coninck. l. c. nu. 35. *e* 36. pro qua sen-

6. Respondeo. Putat Coninck. *d* tunc Fidelem cum actu Fidei, & Spei suscipientem Sacramenta justificari, gratiamque recipere, quia supernaturalis actus Spei pœnitentiam

peccati commissi virtualiter continere videtur. Tenendum tamen est, non justificari, nec recipere gratiam, quia nulla fit peccati remissio, absque pœnitentiâ, ut habetur passim in Sacris Scripturis. At pœnitentiâ, ne virtualiter quidem continetur in actu Fidei, vel Spei, in qua solum ad summum continetur Pœnitentiâ conditionata, sic: Si memor essem peccati, illud detestarer.

De accedente cum veniali ad Sacramentum.

7. Secunda difficultas. An qui accedit ad recipienda Sacramenta cum peccato veniali, peccet venialiter? Respondeo. Non committere novum veniale, dixi *e* alibi esse probabile, eum, qui cum peccato veniali Eucharistiam suscipit; Multò igitur magis idem dicendum de cæteris Sacramentis, quæ certè inferiora sunt Eucharistia. Hinc autem sequitur, non impediri productionem gratiæ, quia peccatum veniale stat cum gratia.

De accedente ad Sacramentum cum mortali, sine sufficiente dispositione.

8. Tertia difficultas petit pro curiosis brevem explicationem ejus questionis, An detur Sacramentum validum, & informe? Si enim detur, tunc erit, quando quis sine sufficiente dispositione ad Sacramentum accedit. Nam si tu adultus peccato mortali gravatus, baptizaris, v. g. sine ulla contritione, vel attritione, sed cum voluntate quidem Baptismum recipiendi, illud validè recipis, sed gratiam non acquisis: Ecce quo modo validum est Sacramentum, sed informe; hoc est, sine gratia. Gratiam autem non acquisis, quia universaliter loquendo, ad validitatem Baptismi satis est voluntas illud suscipiendi: at pro gratia per illum acquirenda, debes insuper te disponere, removendo impedimentum, seu obicem dictæ gratiæ, vel per actum contritionis, vel in sententiâ probabilis, per actum solius attritionis, neque enim gratia acquiri potest, nisi homo à suo peccato, ut modò dixi, id est, ab inimicitia Dei per proprium actum avertatur. Quæstio igitur est, an si tu post Baptismum, validè susceptum, sed modo dicto sine gratia, (quo pacto, ut jam dixi, Sacramentum hoc validum est, & informe, id est gratia non in-

forma-

formatum) au, inquam, si deinde, vel te conteras, vel cum attritione suscipias Sacramentum Pœnitentiæ de peccatis, quæ fortè commiseris post Baptismum, vel in dicta lententia probabili, te solum atteras, acquiras ex vi Sacramenti Baptismi, antea valide suscepti, gratiam, eamque non solum ex vi, & ad mensuram dictæ contritionis, vel Sacramenti Pœnitentiæ, verum etiam ex opere operato, & ad mensuram Baptismi, jam antea informiter suscepti. Advertatur autem de mortalibus peccatis, quæ fortè quis commiserit post Baptismum, semper esse necessariam, vel contritionem, vel susceptionem Sacramenti Pœnitentiæ, juxta ea, quæ infra a dicenda sunt. Quod igitur propositum est sub exemplo Baptismi, quæruni univèrsaliter Theologi de cæteris Sacramentis.

a *Infralib. de Pœnit. c. 1.*

b *Vasq. 3. p. d. 161. c. 2.*

c *Hurt. d. 3. de Sacram. diff. sic. 8.*

d *Canus de pœnit. p. 5.*

e *Covarr. in cap. Alma Mater p. p. §. 4. n. 25. b.*

f *Silv. V. Baptismus. g. Coninck. q. 62. de Sacra. ar. 1. d. 5. à nu. 75.*

h *Suar. d. 28. de Sacram. sec. 6. quem sequitur Delugo d. 9. de Sacra. n. 100.*

i *Lean. Tr. 1. de Sacra. d. 5. q. 7. citans S. Th. Cajetanum, Bonac. k. Filliuc. Tr. 1. nu. 143.*

l *Castrop. T. 6. ar. 18. disp. unic. p. 9. num. 5. & 6.*

9. Respondeo. Circa hanc quæstionem novem omnino legi sententias. Prima est Valq. e & Hurt. concedentium hanc efficaciam soli Baptismo.

Secunda est Cani, d eandem efficaciam concedentis Baptismo, & Pœnitentiæ.

Tertia Covarruvias e omnibus, & solis Sacramentis imprimantibus Characterem, id est, Baptismo, Confirmationi, Ordini, quæ reiterari non valent.

Quarta Silvestri f prædictis tribus Characterem imprimantibus, & item Pœnitentiæ.

Quinta Ægidii Coninck. g prædictis tribus Characterem imprimantibus, & item Matrimonio, dum durat idem vinculum; & denique Extremæ-unctioni, dum durat eadem infirmitas, nam, cum nec illa tria, nec Matrimonium, & Extrema-Unctio, tunc reiterari possint, judicantur, inquit, perseverare, & suum effectum, sublato obice, producere.

Sexta Suarii h omnibus Sacramentis, præter Eucharistiam.

Septima Leandri i omnibus Sacramentis, quare etiam Eucharistiæ.

Octava aliquorum apud Filliuc. k nulli prorsus Sacramento.

Nona Castropalai l omnibus quidem Sacramentis, sed Eucharistiæ, solum, dum factæ species non sunt consumptæ in stomacho recipientis, & Sacramento Pœnitentiæ, si quando hoc possit esse validum, & gratiam non producere.

10. Hæc Doctores. Ego dico primò, non esse negandam hanc efficaciam inesse Sacramento Baptismi, tum quia id ferè omnes Doctores (exceptis paucis) docent, tum quia probabilius est id colligi ex S. Augustino, tum quia Baptismo, cujus est afferre novam hominis regenerationem, statumque vitæ immutabilem Christianæ religionis, maximè decuit hæc prærogativam concedi.

11. Secundò dico, cautè Castropalaum modo dixisse, (si quando Sacramentum Pœnitentiæ possit esse validum, & gratiam non producere) nam multi negant id esse posse. Ratio est, inquiunt, quia in Sacramento Pœnitentiæ pro necessaria materia sunt actus pœnitentis, id est confessio, & dolor, quo dolore jam avertitur pœnitens à malo peccati, & tollit obicem, quare si tunc adatur forma, quæ est Absolutio, jam Sacramentum erit ita validum, ut trahat reconciliationem cum Deo, atque adedò informe esse non poterit. Tamen quia non est improbabile in aliquo casu posse esse etiam hoc Sacramentum validum, & informe, ideo laudo Castropalaum loquutum fuisse sub conditione, *Si quando, &c.* Casus autem saltem ille esset, quando quis confiteretur sua peccata cum dolore, ducto ex peculiari motivo, afficiente solum illa peccata, quæ confiteretur. Confiteretur quis v. g. peccata turpia cum dolore, ducto à motivo talis turpitudinis, sed obliviscitur inculpate alterius peccati diversi generis, v. g. Blasphemiam. In hoc enim casu videtur confessio esse valida, quia jam adsunt partes necessariae Sacramenti Pœnitentiæ, nempe Oris confessio, Cordis dolor, & Absolutio: at quia non adest dolor se extendens ad blasphemiam, non poterit blasphemiam remitti, quia, ut supra diximus, non potest remitti peccatum, nisi avertaris ab illo. Et ex alia parte, nec remitti possunt peccata illa turpia, quamvis confessa, quia non potest remitti unum mortale, sine alio: & ita in hoc casu non dabitur gratia, & consequenter Sacramentum hoc erit invalidum, & informe. Verum has Theologicas speculationes in Scholis disputandas relinquamus.

m *Ap. Castrop. l. c.*

n *Delugo ap. l. c. contra Vasq.*

o *Vasq.*